

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Ladislava Derky v právní věci žalobce: **Egeria, z. s.**, se sídlem Obchodní 1324, Otrokovice, zastoupený JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou, se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, **za účasti** osob zúčastněných na řízení **I)** Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, **II)** Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, se sídlem Cejl 866/50a, Brno, **III)** Město Holešov, se sídlem Masarykova 628, Holešov, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2017, č. j. 313/570/17, 10523/ENV/17, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 6. 2018, č. j. 31 A 208/2017 - 169, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalobce **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 29. 6. 2018, č. j. 31 A 208/2017 - 169, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2017, č. j. 313/570/17, 10523/ENV/17, ve věci povolení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje 17 zvláště chráněných živočichů v území dotčeném připravovanou výstavbou rychlostní komunikace D49, stavbou „Rychlostní silnice R49, stavba 4901 Hulín – Fryšták v km 0,000 – 18,000“.

[2] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. V jejím doplnění ze dne 3. 10. 2018 požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Tento návrh odůvodnil tím, že by měla platit judikatura Nejvyššího správního soud, podle které žalobcům z řad dotčené veřejnosti musí být vyhověno k jejich návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (typicky provedení stavby). Stěžovatel je spolkem, jehož hlavním posláním je ochrana přírody a krajiny a k jeho cílům patří též ochrana životního prostředí, tudíž měl za to, že představuje tzv. dotčenou veřejnost dle Aarhuské úmluvy a směrnice EIA. Napadené rozhodnutí se týká výjimky ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje 17 zvláště chráněných živočichů v dotčeném území, přičemž tyto činnosti může stavebník uskutečňovat na základě výjimky bez ohledu na to, zda disponuje jakýmkoliv jiným povolením či rozhodnutím ke stavbě dálnice. Předmětná výjimka má být konzumována nejen při realizaci stavby, ale také před samotnou realizací stavby. Nadto poukázal na to,

že předmětná výjimka není standardní, jelikož o ní bylo rozhodováno až po vydání územního rozhodnutí. Stěžovatel měl přitom za to, že kdyby byla výjimka vydána již před vydáním územního rozhodnutí, nebylo by nutné žádat o odkladný účinek kasační stížnosti, jelikož by žadatel většinu škodlivých činností nemohl provádět. Za dané situace však hrozí, že žadatel s ohledem na další vydaná rozhodnutí bude škodlivou činnost realizovat – provádět terénní a zemní práce, případně bude kácet dřeviny či realizovat stavbu objektů, které se povolují územním rozhodnutím, případně je k nim vydáno již stavební povolení. Dále hrozí, že stavební získá stavební povolení, neboť v současné době je vedena řada stavebních řízení na předmětný záměr. Stavebník tak může biotopy zničit dříve, než ve věci rozhodne Nejvyšší správní soud. Nepřiznání odkladného účinku a případné následné vyhovění jeho meritorním námitkám ohrozí stěžovatele a stavebníka újmou a komplikacemi, rovněž by došlo k nevratnému ohrožení dotčených chráněných živočichů.

[3] Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

[4] K návrhu na přiznání odkladného účinku se vyjádřila pouze osoba zúčastněná na řízení a) v přípisu ze dne 12. 10. 2018. S přiznáním odkladného účinku zásadně nesouhlasila a odkazovala na své předchozí vyjádření učiněné před krajským soudem, přičemž měla za to, že stěžovatel zneužívá svých procesních práv a práv na soudní ochranu, kdy ke všem rozhodnutím týkajících se stavby D 4901 podává rutinně odvolání a následné žaloby, což vnímá jako obstrukční jednání, jehož jediným cílem je oddálení realizace této stavby. Měl za to, že institut přiznání odkladného účinku představuje mimořádný nástroj, tudíž by neměl být paušálně přiznáván. Námitky stěžovatele stran ohrožení živočichů považuje za spekulativní, zvláště s ohledem na roční období.

[5] Podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Ve vztahu k nyní projednávané věci je nejprve třeba uvést, že krajský soud žalobě odkladný účinek přiznal, a to usnesením ze dne 10. 8. 2017, č. j. 31 A 208/2017 – 116. Nejvyšší správní soud dále podotýká, že v této věci stěžovatel brojí proti rozhodnutí ve věci povolení výjimky dle ustanovení § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny. Stěžovatel má přitom za to, že postupování podle napadeného rozhodnutí a následná realizace předmětné stavby je v rozporu s právními předpisy a nepřiměřeně zasahuje do životního prostředí.

[7] Nejvyšší správní soud v první řadě připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jež je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, přichází v úvahu pouze ve výjimečných situacích, v nichž by, s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele, mohly výkon či případné jiné právní následky rozhodnutí u tohoto stěžovatele vést k velmi závažným až nevratným následkům.

[8] Ve smyslu právě uvedeného tak lze konstatovat, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek, tj. kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Břemeno

pokračování

tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku, tj. negativních právních důsledků spjatých s rozhodnutím krajského soudu, nese v dané věci stěžovatel (zde žalobce). Hrozbu *nepoměrně větší újmy* musí stěžovatel dostatečně určitě tvrdit a rovněž náležitě doložit. Nejvyšší správní soud poukazuje na dispoziční zásadu ovládající celé řízení o kasační stížnosti - kasační soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011 – 74, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud přitom nyní pomíjí, zda jsou námitky stěžovatele týkající se dané věci (zákonnosti napadeného rozhodnutí) důvodné či nikoli, neboť přezkum důvodů je vyhrazen až meritornímu posouzení věci a není předmětem rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku. K povaze přezkoumávaného rozhodnutí při rozhodování o odkladném účinku však přihlédnout musí.

[9] Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel doložil prokázal, že by mu v důsledku výkonu rozsudku krajského soudu hrozila nepoměrně větší újma než jiným osobám. Stěžovatel spatřuje hrozbu nepoměrně větší újmy v tom, že v případě nepřiznání odkladného účinku může být soudní přezkum ze strany Nejvyššího správního soudu zmařen, jelikož v mezidobí může být vydáno stavební povolení, případně dle odůvodnění napadeného rozhodnutí a samotného návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již probíhá určitá výstavba s ohledem na již vydaná stavební povolení případně je prováděna stavební činnost, k níž není potřeba vydané stavební povolení; tudíž že aktuálně hrozí nenapravitelný následek v podobě ohrožení chráněných živočichů.

[10] Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že stěžovatelem predestřená újma může v projednávané věci nastat, protože s ohledem na obsah správního spisu a skutečnost, že již bylo vydáno územní rozhodnutí, případně údajně i dílčí stavební povolení, může probíhat stavební činnost či jiná činnost, ke které není potřeba stavební povolení dle ustanovení § 115 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (např. kácení dřevin). Nejvyšší správní soud sice nepřehlédl, že napadeným rozhodnutím není vlastní stavební povolení, přesto s ohledem na obsah spisu a vyjádření účastníků řízení nemůže vyloučit, že s ohledem na vydání napadeného rozhodnutí probíhá či bude v dohledné době probíhat stavební či jiná činnost, která může negativně a často i nevratně ohrozit právem chráněný zájem na ochraně životního prostředí.

[11] Na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani tvrzení osoby zúčastněné na řízení, že v současné době stavební činnost nemůže probíhat. Tuto argumentaci nemůže Nejvyšší správní soud s ohledem na obsah spisu považovat za správnou – podle prvostupňového rozhodnutí totiž mají být „*stavební práce zahájeny v období mimobnížní aktivity čmeláků, která je od poloviny září do konce března*“. Z prvostupňového rozhodnutí tedy naopak vyplývá, že stavební činnost by měla být zahájena právě v době rozhodování Nejvyššího správního soudu o odkladném účinku. Osoba zúčastněná na řízení I) ačkoli byla zjevně seznámena s obsahem návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku, rovněž jakkoli nevyvrátila argumentaci stěžovatele, že již s ohledem na vydané napadené rozhodnutí probíhá v daném místě reálná (stavební) činnost. Obecné stesky tvrdící, že stěžovatel údajně pouze zneužívá svých procesních práv, nepředstavují argument či důkaz, na jejichž základě by bylo možné vyloučit, že nepřiznání odkladného účinku by nepředstavovalo vážnou újmu, a to zejm. s ohledem na ochranu životního prostředí a nakládání se zvláště chráněnými živočichy.

[12] Nejvyšší správní soud nepochybně, že stavebník může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti také subjektivně pociťovat jako určitou újmu. Ta by spočívala v nemožnosti postupovat v souladu s pravomocným správním rozhodnutím, případně dalšími navazujícími správními rozhodnutími o umístění stavby, které nadto nebylo shledáno nezákonným ani krajským soudem. Nejvyšší správní soud ovšem tuto újmu stavebníka poměřil s újmou hrozící stěžovateli a s ohledem na zásadu preventivní opatrnosti uplatňované v oblasti ochrany životního prostředí a dospěl k závěru, že újma hrozící stěžovateli dosahuje významně větší intenzity. Byť Nejvyšší správní soud situaci stavebníka chápe, nepovažuje jeho újmu za daného stavu věci za natolik závažnou, aby její existence bránila přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[13] Nejvyšší správní soud závěrem posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývající podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v *rozporu s důležitým veřejným zájmem*.

[14] Nejvyšší správní soud se tak ztotožnil se závěry, k nimž dospěl krajský soud v usnesení ze dne 10. 8. 2017, č. j. 31 A 208/2017 – 116. Z vyjádření účastníků plyne, že skutkový stav věci se v daném případě od té doby významně nezměnil.

[15] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nicméně Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2018

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu